

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 29 lipca 2024 r.

Poz. 5300

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NPII.4131.1.671.2024 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 25 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 45/III/2024 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia Nagród Miasta Sosnowca za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej oraz za upowszechnianie i ochronę kultury, w części określonej w § 6 ust. 10 załącznika do uchwały, jako sprzecznej z art. 7a ust. 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 20 czerwca 2024 r. Rada Miejska w Sosnowcu przyjęła uchwałę Nr 45/III/2024 w sprawie ustanowienia Nagród Miasta Sosnowca za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej oraz za upowszechnianie i ochronę kultury, dalej jako „uchwała”. Załącznik do uchwały stanowi *REGULAMIN PRYZNAWANIA NAGRÓD MIASTA SOSNOWCA ZA OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ ORAZ ZA UPOWSZECHNIANIE I OCHRONĘ KULTURY*, dalej jako „Regulamin”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in.: art. 7a ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 25 czerwca 2024 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała w części jest niezgodna z prawem.

Art. 7a ust. 1-2 i 3 ustawy stanowi:

1. *Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz inni ministrowie, w odniesieniu do podległych im ośrodków i instytucji kultury, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, a także jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać i przyznawać doroczne nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.*

2. *Nagrody mogą być przyznawane osobom fizycznym lub prawnym, a także innym podmiotom na podstawie oceny całokształtu działalności lub osiągnięć o istotnym znaczeniu.*

3. *Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, a organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, określą szczegółowe warunki i tryb przyznawania nagród, o których mowa w ust. 1 i 2, biorąc pod uwagę charakter działalności osoby fizycznej lub prawnej lub rangę osiągnięcia w zakresie twórczości artystycznej oraz upowszechniania lub ochrony kultury.*

Rada w § 6 ust. 10 Regulaminu postanowiła: *W pozostałych nieuregulowanych kwestiach związanych z prowadzeniem i obsługą procedury decyzję podejmuje Prezydent Miasta Sosnowca.*

W tym miejscu należy wskazać, że z treści art. 7a ust. 3 ustawy wynika jednoznacznie, że to rada gminy (w analizowanej sprawie: Rada Miejska), jako organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, jest organem właściwym do określenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Kolejno, zgodnie z definicją zawartą w Słowniku języka polskiego PWN, wyraz „tryb” oznacza *określony sposób postępowania, załatwianie pewnych spraw z zachowaniem ustalonej kolejności poczynić, metodę postępowania* (zob. wyrok NSA z dnia 28 marca 2023 r. sygn. akt II OSK 252/23).

Mając na względzie powyższe, w ocenie organu nadzoru, przepisem § 6 ust. 10 Regulaminu Rada przeniosła w części na organ wykonawczy (Prezydenta Miasta) przysługujące wyłącznie jej uprawnienia dotyczące określenia trybu przyznawania nagród, czym w sposób istotny naruszyła delegację zawartą w art. 7a ust. 3 ustawy. Organ nadzoru wskazuje jednocześnie, że możliwe jest doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem poprzez wyeliminowanie jedynie wskazanej wyżej części uchwały.

Przeniesienie uprawnień z organu uchwałodawczego na organ wykonawczy jest bowiem sprzeczne z prawem. Norma kompetencyjna zawarta w art. 7a ust. 3 ustawy nie daje organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego podstaw prawnych do umocowania organu wykonawczego do podejmowania decyzji związanych z prowadzeniem i obsługą procedury przyznawania nagród, czyli *de facto* związanych z trybem przyznawania nagród. Zgodnie z przywołanym przepisem ustawy, to Rada określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania wskazanych w nim nagród. Nie ma natomiast możliwości scedowania tego uprawnienia – nawet częściowo – na inny podmiot, czego dopuszczono się w niniejszej sprawie. Realizując kompetencję ustanawiania i przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu wynikającym z art. 7a ust. 3 ustawy, gdyż odstępianie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym, a ww. ustawą. Takie działanie zaś stanowi istotne naruszenie prawa (zob. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 4 listopada 2010 r. sygn. akt IV SA/Wr 414/10, publ. CBOSA).

Omawiane uchybienie w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr 45/III/2024 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 20 czerwca 2024 w sprawie ustanowienia Nagród Miasta Sosnowca za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej oraz za upowszechnianie i ochronę kultury, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w wyżej wymienionej części uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz